

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts konkurence@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr.7

(Prot. Nr. 14, 3.§)

2016.gada 24.martā

Par tirgus dalībnieku apvienošanos

Lieta Nr.KL\5-4\16\1

SIA “Linās Agro” iegūstot izšķirošu ietekmi pār SIA “LATFERT” un SIA “PALEO”

- 1 Konkurences padome (turpmāk – KP) 08.01.2016. saņēma ziņojumu un 20.01.2016. papildinājumus pie 08.01.2016. ziņojuma par tirgus dalībnieku apvienošanos, kurā paredzēts, ka SIA “Linās Agro” (turpmāk – LINAS AGRO) iegūs izšķirošo ietekmi SIA „LATFERT” (turpmāk – LATFERT) un SIA “PALEO” (turpmāk – PALEO) (turpmāk – Ziņojums).
- 2 Saskaņā ar Ziņojumā norādīto trīs apvienošanās dalībnieku kopējais neto apgrozījums Latvijas teritorijā pārsniedz Konkurences likuma (turpmāk – KL) 15.panta otrajā daļā noteikto sliekšni 35 572 000 *euro*, līdz ar to konkrētā apvienošanās ir paziņojama KP.
- 3 Iepazīstoties ar Ziņojumu un tam pievienotajiem dokumentiem, KP konstatēja, ka ir izpildītas Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumu Nr.800 „*Kārtība, kādā iesniedz un izskata pilno un saīsināto ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanos*” (turpmāk – Noteikumi Nr.800) prasības. Atbilstoši Noteikumu Nr.800 4.punktam par pilna Ziņojuma iesniegšanas dienu ir uzskatāms 20.01.2016.

Izvērtējot Ziņojumā ietvertu un KP rīcībā esošo informāciju, KP

konstatēja:

1. Apvienošanās dalībnieki

- 4 LINAS AGRO ir Latvijas Republikas komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr.53603019011, tās juridiskā adrese – Bauskas iela 2, Jelgava. LINAS AGRO darbības veidi ir graudu, eļļas sēklu un lauksaimniecības izejvielu vairumtirdzniecība, minerālmēslu vairumtirdzniecība un augu aizsardzības līdzekļu vairumtirdzniecība. LINAS AGRO 100% daļu īpašnieks ir Lietuvā reģistrēta sabiedrība AB “Linās Agro”, kas ietilpst AB “Linās Agro Group” holdingkompānijas grupā. AB “Linās Agro Group” 56,56% akciju īpašnieks ir Dānijā reģistrēta sabiedrība Akola ApS, kuras 71% daļas pieder fiziskai personai – D.Z.
- 5 AB “Linās Agro Group” ir lauksaimniecības komercdarbības uzņēmumu grupa, kurā ietilpst 38 sabiedrības, kas dibinātas un darbojas Lietuvā, Latvijā, Igaunijā un Dānijā. Grupā ietilpst šādas sabiedrības, kas saimniecisko darbību veic Latvijā:

- AS "Putnu Fabrika Ķekava", kuras galvenie darbības veidi ir putnkopība, putnu audzēšana un tirdzniecība, un putnu gaļas pārstrāde un tirdzniecība;
  - SIA "Lielzeltiņi" – putnkopība, putnu audzēšana un tirdzniecība, un putnu gaļas pārstrāde un tirdzniecība;
  - SIA "Cerova" – inkubācijas olu un vistu tirdzniecība;
  - SIA "Broileks" – vistu audzēšana un tirdzniecība;
  - SIA "DOTNUVOS PROJEKTAI" – sēklu un lauksaimniecības mašīnu tirdzniecība;
  - SIA "PFK TRADER" – gaļas un gaļas produktu mazumtirdzniecība specializētajos veikalos;
  - SIA "Linas Agro" Graudu centrs – graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana;
  - SIA "Erfolg Group" – juridiskie pakalpojumi un mēbeļu ražošana (uz šo brīdi neaktīva sabiedrība).
- 6 LATFERT ir Latvijas Republikas komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr.40103288052, tās juridiskā adrese – Melnsila iela 7-3, Rīga. LATFERT galvenie darbības veidi ir minerālmēslu, augu aizsardzības līdzekļu un dārzkopības preču vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība.
- 7 Fiziska persona A.G. realizē izšķirošu ietekmi LATFERT, savukārt, LATFERT nerealizē izšķirošu ietekmi nevienā komercsabiedrībā.
- 8 PALEO ir Latvijas Republikas komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr.40003480783, tās juridiskā adrese – "Iecavas bāze", Iecavas novads. PALEO galvenais darbības veids ir sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana.
- 9 Fiziska persona M.M. realizē izšķirošu ietekmi PALEO, savukārt, PALEO nerealizē izšķirošu ietekmi nevienā komercsabiedrībā.

2. Apvienošanās veids

- 10 Saskaņā ar 22.03.2016. noslēgto Uzņēmuma pirkuma līgumu LINAS AGRO iegādāsies LATFERT un 22.03.2016. noslēgto Kapitāla daļu pirkuma līgumu UAB "Linas Agro" Grūdų centros KŪB (Lietuvas sabiedrība, kas ietilpst AB "Linas Agro Group" uzņēmumu grupā) iegādāsies no M.M. 100% PALEO kapitāla daļas.
- 11 Saskaņā ar KL 15.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto „*tirgus dalībnieku apvienošanās ir [...] tāds stāvoklis, kad [...] viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku vai citiem tirgus dalībniekiem.*”
- 12 Ņemot vērā minēto, paziņotā apvienošanās ir uzskatāma par apvienošanas KL 15.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē, vienam tirgus dalībniekam iegūstot izšķirošu ietekmi pār citiem tirgus dalībniekiem.

3. Konkrētie apvienošanās rezultātā ietekmētie tirgi

- 13 Saskaņā ar KL 1.panta 4.punktu „*konkrētais tirgus – konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu*”. Saskaņā ar KL 1.panta 5.punktu „*konkrētās preces tirgus – noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt ar šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības*”. KL 1.panta 3.punkts nosaka, ka “*konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiskā teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem*”.
- 14 Atbilstoši Noteikumu Nr.800 2.punktam apvienošanās rezultātā ietekmētais tirgus ir: 1) konkrētais tirgus, kurā darbojas apvienošanā iesaistītie tirgus dalībnieki; 2) ar konkrēto

- tirgu, kurā darbojas viens no apvienošanā iesaistītiem tirgus dalībniekiem, vertikāli saistīts tirgus, kurā darbojas cits apvienošanā iesaistīts tirgus dalībnieks.
- 15 Ziņojumā norādīts, ka LINAS AGRO un LATFERT darbības pārklājas minerālmēsļu un augu aizsardzības līdzekļu vairumtirdzniecības tirgos Latvijā, savukārt, PALEO darbība nepārklājas ar LINAS AGRO un LATFERT darbību, jo tā darbojas vienīgi nekustamo īpašumu iznomāšanas tirgū Latvijā.
- 16 Minerālmēsli un augu aizsardzības līdzekļi ir nepieciešami lauksaimniecības darbībā, tādējādi, lai nodrošinātu kompleksu piegādi, parasti vieni un tie paši uzņēmumi pārdod gan minerālmēslus, gan augu aizsardzības līdzekļus.
- 17 Eiropas Komisija (turpmāk – EK) savā praksē attiecībā uz minerālmēsļu tirgu norādījusi, ka dažāda veida minerālmēsli var tikt kombinēti, pieļaujot iespēju, ka slāpekļa (N), fosfora (P) un kālija (K) minerālmēsli var veidot atsevišķus konkrētās preces tirgus.¹ Savukārt, saistībā ar augu aizsardzības līdzekļiem EK iepriekš ir identificējusi atsevišķus tirgus herbicīdiem, fungicīdiem un insekticīdiem, taču ir arī pieļauta iespēja šo definējumu atstāt atvērtu, ja nav ietekmes uz tirgu.²
- 18 Saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu, EK savā praksē slāpekļa un to veidu minerālmēsļu vairumtirdzniecības konkrēto ģeogrāfisko tirgu definējusi vismaz kā Eiropas Ekonomiskās zonas teritoriju.³ Šāds konkrētā ģeogrāfiskā tirgus definējums būtu attiecināms arī uz visu minerālmēsļu vairumtirdzniecības tirgu. Par augu aizsardzības līdzekļu vairumtirdzniecības ģeogrāfisko tirgu EK praksē norādījusi, ka tas nosakāms kā nacionāls.⁴
- 19 Lai darbotos augu aizsardzības līdzekļu vairumtirdzniecības tirgū Latvijā, nepieciešams saņemt licenci no Valsts augu aizsardzības dienesta (turpmāk – VAAD). Savukārt, lai darbotos minerālmēsļu vairumtirdzniecības tirgū Latvijā licence nav nepieciešama, taču Latvijā ievestajiem minerālmēsliem jābūt reģistrētiem VAAD mēslošanas līdzekļu un substrātu reģistrā.
- 20 No piedāvājuma puses, ņemot vērā VAAD sniegto informāciju, augu aizsardzības līdzekļus un minerālmēslus Latvijā praktiski neražo⁵, bet vairumtirgotājiem tos iespējams iegādāties no ārvalstu ražotājiem.⁶ Vairumtirgotāji minerālmēslus un augu aizsardzības līdzekļus iegādājas arī no citiem vairumtirgotājiem, tādā veidā izveidojot sev nepieciešamo augu aizsardzības līdzekļu un minerālmēsļu sortimentu (portfeli), kas tiek piedāvāts tirgū. No pieprasījuma puses augu aizsardzības līdzekļu un minerālmēsļu tirgu gala lietotāji pamatā ir lauksaimnieki, kuri tos izmanto graudu audzēšanā.
- 21 Ņemot vērā iepriekš minēto, kā konkrētie tirgi lietas ietvaros nosakāmi:
- (1) *minerālmēsļu vairumtirdzniecības tirgus Latvijas teritorijā;*
  - (2) *augu aizsardzības līdzekļu vairumtirdzniecības tirgus Latvijas teritorijā.*

4. Apvienošanās ietekmes uz konkurenci izvērtējums

- 22 Lai izvērtētu konkurences apstākļus minerālmēsļu un augu aizsardzības līdzekļu vairumtirdzniecības tirgos Latvijā, KP ieguva informāciju no VAAD un vairākiem tirgus dalībniekiem⁷, kas veic savu saimniecisko darbību šajos konkrētajos tirgos.
- 23 Saistībā ar minerālmēsļu vairumtirdzniecības tirgu Latvijā, KP aptaujātie tirgus dalībnieki norādījuši, ka izplata dažādu ārvalstu ražotāju minerālmēslus, un ir salīdzinoši maz

¹ EK18.01.2013. lēmums lietā Nr. COMP/M.6695, 14.punkts.

² EK 23.09.2011. lēmums lietā Nr. COMP/M.6296, 13.punkts.

³ EK 18.01.2013. lēmums lietā Nr. COMP/M.6695, 21.punkts.

⁴ EK 23.09.2011. lēmumu lietā Nr. COMP/M.6296, 16.punkts.

⁵ Latvijā ražoto minerālmēsļu apjoms ir zem 0,1% no kopējā Latvijā ievesto un ražoto minerālmēsļu apjoma.

⁶ Piemēram, "BASF" AS (Dānija), BAYER Sp.z.o.o. (Polija), Syngenta Polska Sp.z.o.o. (Polija), Phos Agro OJSC (Krievija), URALCHEM JSC (Krievija), Yara Suomi Oy (Somija).

⁷ Informācija tika saņemta no šādiem tirgus dalībniekiem: SIA "Baltic Agro", LPKS "LATRAPs", SIA "Scandagra Latvia", SIA "ElagroTrade", LPKS "VAKS", SIA "Agrochema Latvia", SIA "Agrimatco Latvia".

unikālu, ekskluzīvu produktu, par kuru izplatīšanu vairumtirgotājs slēgtu ekskluzīvos līgumus ar ražotāju. Līdz ar to, noteicošais faktors piegādātāja izvēlē ir cena un apmaksas nosacījumi.

- 24 VAAD apkopo datus par Latvijā ražoto un ievesto minerālmēslu apjomu, kas tika izmantoti tirgus daļu aprēķinam piegādes līmenī.

Tabula Nr.1

Uzņēmumu tirgus daļas pēc Latvijā ražoto un ievesto minerālmēslu apjoma (%)

	Tirgus daļa 2012.g.	Tirgus daļa 2013.g.	Tirgus daļa 2014.g.
SIA "Agrochema Latvia"	[10-20]%	[5-10]%	[5-10]%
SIA "Baltic Agro"	[10-20]%	[20-30]%	[20-30]%
SIA "Best Fert"	[5-10]%	[1-5]%	[1-5]%
SIA "Elagro Trade"	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%
SIA "Latagra Trade"	[<1]%	[10-20]%	[10-20]%
SIA "Latagrokonzerns"	[20-30]%	[<1]%	[1-5]%
LPKS "LATRAPŠ"	[20-30]%	[10-20]%	[10-20]%
LINAS AGRO	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%
SIA "LPV"	[<1]%	[5-10]%	[5-10]%
SIA "Scandagra Latvia"	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%
Pārējie	[1-5]%	[1-5]%	[10-20]%
Kopā	100	100	100

Avots: VAAD 03.03.2016.vēstule Nr.10-1.5.6.1/1 un 11.03.2016. vēstule Nr.10-1.5.6.1/3

- 25 Ņemot vērā VAAD sniegto informāciju LINAS AGRO tirgus daļa pēc Latvijā ražoto un ievesto minerālmēslu apjoma ir pieaugusi no (*)[5-10]% 2012.gadā līdz (*)[5-10]% 2013.gadā un atkal samazinājusies 2014.gadā līdz (*)[5-10]%. LATFERT, savukārt, Latvijā neieved un neražo minerālmēslus, bet gan iepērk tos no citiem vairumtirgotājiem. Piemēram, saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju LATFERT lielākie piegādātāji ir SIA "Agrochema Latvia", SIA "Baltic Agro" un SIA "Scandagra Latvia". Tādejādi konstatējams, ka LATFERT darbojas nākamajā līmenī kā starpnieks, iepērkot minerālmēslus no citiem vairumtirgotājiem un pārdodot tos tālāk. Ņemot vērā LINAS AGRO tirgus daļu pēc Latvijā ražoto un ievesto minerālmēslu apjoma, un Ziņojumā norādītos LATFERT realizācijas apjomus no minerālmēslu vairumtirdzniecības, vērtējot tos attiecībā pret kopējiem Latvijā ražoto un ievesto minerālmēslu realizācijas apjomiem no 2012.– 2014.gadam, var secināt, ka apvienoto tirgus dalībnieku kopējā tirgus daļa varētu būt līdz (*)[20-30]%. Ņemot vērā minēto, LATFERT, kaut arī darbojas minerālmēslu vairumtirdzniecībā, tomēr neatrodas pilnīgi vienā piegādes posmā ar LINAS AGRO un tāpēc apvienotā tirgus dalībnieka maksimāla tirgus daļa šajā tirgū visdrīzāk ir mazāka nekā LATFERT un LINAS AGRO tirgus daļu summa.
- 26 Līdz ar to secināms, ka pēc apvienošanās būtiski nemainīsies tirgus struktūra, nemazināsies konkurence un neizveidosies vai nenostiprināsies dominējošais stāvoklis minerālmēslu vairumtirdzniecības tirgū Latvijas teritorijā.
- 27 Attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļu vairumtirdzniecības tirgu Latvijā KP aptaujātie tirgus dalībnieki norādījuši, ka arī šajā konkrētajā tirgū tirgus dalībnieki izplata dažādu ārvalstu ražotāju augu aizsardzības līdzekļus un pamatā netiek slēgti ekskluzīvi līgumi (pastāv tikai retos gadījumos uz atsevišķiem augu aizsardzības līdzekļu produktiem).

- 28 Tirgus daļu noteikšanai KP izmantoja VAAD apkopotos datus par gala lietotājiem izplatītajiem augu aizsardzības līdzekļu apjomiem.

Tabula Nr.2

Uzņēmumu tirgus daļas augu aizsardzības līdzekļu tirgū Latvijā pēc gala lietotājiem izplatītajiem apjomiem (%)

	Tirgus daļa 2012.g.	Tirgus daļa 2013.g.	Tirgus daļa 2014.g.
SIA "Baltic Agro"	[10-20]%	[10-20]%	[10-20]%
SIA "Scandagra Latvia"	[10-20]%	[10-20]%	[10-20]%
LPKS "Latraps"	[20-30]%	[20-30]%	[20-30]%
LATFERT	[1-5]%	[1-5]%	[1-5]%
SIA "Litagra"	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%
SIA "Agroķīmija „Saldus”"	[1-5]%	[1-5]%	[1-5]%
SIA "Agrimatco Latvia"	[1-5]%	[1-5]%	-
SIA "Latagrokonzerns"	-	-	[1-5]%
LINAS AGRO	[1-5]%	[1-5]%	[1-5]%
Pārējie	[40-50]%	[30-40]%	[40-50]%

Avots: VAAD 03.03.2016. vēstule Nr. 10-1.5.6.1/1

- 29 Ņemot vērā VAAD sniegto informāciju LINAS AGRO tirgus daļa pēc augu aizsardzības līdzekļu gala lietotājiem izplatīto apjoma Latvijā ir (*)[1-5]% no 2012. – 2014.gadam, arī LATFERT tirgus daļa ir (*)[1-5]% 2012. un 2013.gadā, taču samazinājusies 2014.gadā, t.i., (*)[1-5]%.
 30 LATFERT un LINAS AGRO tirgus daļas ir ļoti mazas un abiem uzņēmumiem apvienojoties tirgus daļa būs robežās līdz (*)[5-10]%. Līdz ar to secināms, ka pēc apvienošanās būtiski nemainīsies tirgus struktūra, nemazināsies konkurence un neizveidosies vai nenostiprināsies dominējošais stāvoklis augu aizsardzības līdzekļu vairumtirdzniecības tirgū Latvijas teritorijā.
 31 Tirgus dalībnieki norādījuši, ka būtiskas barjeras ienākšanai augu aizsardzības līdzekļu un minerālmēslu vairumtirdzniecības tirgos nepastāv. Lai darbotos šajos tirgos, ir nepieciešami finanšu resursi noliktavu izveidei un infrastruktūras (dzelzceļu un tā pievadu) nodrošināšanai noliktavas piekļuvei. PALEO rīcībā jau ir noliktavas, tomēr šis faktors nav uzskatāms par būtisku barjeru ienākšanai minerālmēslu un augu aizsardzības līdzekļu vairumtirdzniecības tirgos.
 32 Līdz ar to, secināms, ka būtiski nemainīsies tirgus struktūra, nemazināsies konkurence un neizveidosies vai nenostiprināsies dominējošais stāvoklis augu aizsardzības līdzekļu vairumtirdzniecības tirgū Latvijas teritorijā.
 33 Saskaņā ar KL 16.panta trešo un ceturto daļu KP pieņem lēmumu, ar kuru atļauj apvienošanās, ja tās rezultātā nerodas vai nenostiprinās dominējošais stāvoklis vai nevar tikt būtiski samazināta konkurence jebkurā konkrētajā tirgū.

Ņemot vērā, ka nevienā no tirgiem netiks būtiski samazināta konkurence, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 5.punktu, 15.panta pirmās daļas 3.punktu, otrās daļas 1.punktu un 16.panta pirmo un ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut apvienošanas, SIA "Linās Agro" iegūstot izšķirošu ietekmi pār SIA "LATFERT" un SIA "PALEO".

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

S.Ābrama